

حقوق بیمه‌شدگان از منظر قانون تامین اجتماعی حقوق کارفرمایان

عنوان قرارداد	: ایران. قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	: هم‌ارزی حقوق بیمه‌شدگان و کارفرمایان از منظر قانون تامین اجتماعی / مهرداد فدائی پله‌شاهی.
مشخصات نشر	: لاهیجان: مهرداد فدائی پله‌شاهی، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۲۳۱ ص.
بک	: ۷-۰۸۶۵-۰۰۴-۶۰۰-۹۷۸-۱۴۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست	: فیا
موضوع	: تامین اجتماعی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: حقوق بیمه -- ایران
موضوع	: بیمه‌شدگان
شناسه افزوده	: فدائی پله‌شاهی، مهرداد، ۱۳۵۷ -
رده‌بندی کنگره	: KMH ۱۳۹۳ / ۷
رده‌بندی دیویی	: ۳۴۴/۵۵۰۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۴۵۴۱۴۹

هم‌ارزی حقوق بیمه‌شدگان و کارفرمایان از منظر قانون تامین اجتماعی

مؤلف: مهرداد فدائی پله‌شاهی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۳

تعداد نسخه: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۲۰۰۰۰ ریال

لیتوگرافی: همراهان

چاپ: شرکت چاپ هنر گیلان ۰۹۱۱۴۳۱۸۷۲

فهرست

عنوان	صفحه
مقدمه	۱۳
فصل اول: مواد قانونی مرتبط با کلیات و تعاریف	
۱-۱ ماده ۲: تعاریف اولیه	۱۹
۱-۲ ماده ۳: مزایای تعریف شده	۲۱
۳-۱ ماده ۴: مشمولان قانون	۲۱
۴-۱ ماده ۵: منابع	۲۳
۵-۱ ماده ۲۸: منابع	۲۵
۶-۱ ماده ۲۹: نسبت تخصیص	۲۵
۷-۱ ماده ۳۰: حقوق و مزایای مشمولان	۲۵
۸-۱ ماده ۳۱: دستمزد بیمه شده تابعی از مشریان	۲۶
۹-۱ ماده ۳۳: بیمه شدگان کارمزدی	۲۶
۱۰-۱ ماده ۳۳: کارآموزان	۲۷
۱۱-۱ ماده ۳۴: تعدد کارفرما	۲۷
۱۲-۱ ماده ۳۵: دستمزد مقطوع	۲۸
۱۳-۱ ماده ۳۶: مسئولیت پرداخت حق بیمه	۲۸

فصل دوم: نقل و انتقال عین یا منافع کارگاه - ماده ۳۷

۱-۲ شناخت کارفرما	۳۳
۲-۲ نحوه صدور گواهی ها و مفاسد حساب های موضوع ماده ۳۷ قانون تأمین اجتماعی	۳۶
۳-۲ استعلام دفاتر اسناد رسمی	۳۶

- ۴-۲ استعمال‌های مربوط به صدور یا تمدید پروانه‌های کسب و بهره‌برداری ۳۸
- ۵-۲ گواهی تمدید یا صدور کارت بازرگانی ۳۹
- ۶-۲ گواهی انحلال و تصفیه‌ی اشخاص حقوقی ۴۰
- ۷-۲ سایر موارد ۴۰

فصل سوم: مقاطعه‌کاری و پیمانکاری - ماده ۳۸ و ۴۱

- ۱-۳ پیش‌گفتار ۴۵
- ۲-۳ قراردادهای شمول روابط طرح‌های عمرانی ۴۷
- ۳-۳ قراردادهای غیر عمرانی ۴۹
- ۴-۳ حالات خاص قراردادهای غیر عمرانی ۵۲
- ۵-۳ کسر حق بیمه توسط کارفرما از صورت‌های کسر کارکرد پیمانکار در قراردادهای غیر عمرانی ۷۰
- ۶-۳ وظایف واگذارندگان کار، پیمانکاران و سازمان تأمین اجتماعی ۷۲

فصل چهارم: مزایا، وظایف و تعهدات کارفرمایان

- ۱-۴ ماده‌ی ۳۹: مهلت مقرر پرداخت حق بیمه و ارسال صورتحساب و رد حقیق، لیست‌های معوق و متمم ۷۷
- ۲-۴ ماده‌ی ۴۰: مطالبه‌ی حق بیمه در صورت عدم ارسال لیست ۸۰
- ۳-۴ ماده‌ی ۴۲: اعتراض به بدهی ۸۳
- ۴-۴ ماده‌ی ۴۳: ماهیت هیأت‌های بدوی ۸۴
- ۵-۴ ماده‌ی ۴۴: ماهیت هیأت‌های تجدیدنظر ۸۷
- ۶-۴ ابلاغ ۹۰
- ۷-۴ ماده‌ی ۴۶: تقسیط بدهی، کارگاه‌های بحرانی و ورشکسته ۹۲
- ۸-۴ ماده‌ی ۴۷: تکلیف کارفرمایان در برابر بازرسان و حسابرسان ۹۷

- ۴-۹ ماده ۴۹: اولویت مطالبات سازمان ۱۱۱
- ۴-۱۰ ماده ۵۰: وصول مطالبات ۱۱۱
- ۴-۱۱ معافیت از پرداخت حق بیمه سهم کارفرما، جانبازان، پورسانت‌ها، سخت و زیان‌آور ۱۱۸

فصل پنجم: مزایای کوتاه مدت در حوادث، بیماری، بارداری و ازدواج

- ۵-۱ ماده ۵۴: خدمات پزشکی بیمه شدگان ۱۲۹
- ۵-۲ ماده ۵۵: درمان مستقیم و غیرمستقیم ۱۲۹
- ۵-۳ ماده ۵۷: نقیصه و انتقادهای بیمار ۱۳۱
- ۵-۴ ماده ۵۸: افراد مشمول خدمات پزشکی ۱۳۱
- ۵-۵ ماده ۵۹: غرامت دستمزد بیمه‌شده ۱۳۲
- ۵-۶ ماده ۶۰: حوادث ناشی از کار ۱۳۴
- ۵-۷ ماده ۶۲: مدت و میزان پرداخت غرامت بیماری - هزینه اقامت و همراه ۱۳۶
- ۵-۸ ماده ۶۳: مآخذ محاسبه غرامت دستمزد ایام بیماری ۱۳۷
- ۵-۹ ماده ۶۵: اقدامات کارفرما در زمان حادثه ناشی از کار ۱۳۸
- ۵-۱۰ ماده ۶۶: تبعات عدم رعایت مقررات توسط کارفرما و بروز حادثه ۱۴۰
- ۵-۱۱ ماده ۶۷: کمک بارداری ۱۴۳
- ۵-۱۲ ماده ۸۵: کمک هزینه ازدواج ۱۴۵

فصل ششم: از کار افتادگی

- ۶-۱ ماده ۷۰: میزان از کار افتادگی (کلی، جزئی و غرامت نقص عضو) ۱۵۱
- ۶-۲ ماده ۷۱: از کار افتادگی کلی ناشی از کار ۱۵۱
- ۶-۳ ماده ۷۲: نحوه محاسبه مستمری از کار افتادگی ناشی از کار ۱۵۲

- ۴-۶ ماده ۷۳: مستمری از کارافتادگی جزئی ۱۵۳
- ۵-۶ ماده ۷۴: غرامت نقص عضو ۱۵۴
- ۶-۶ ماده ۷۵: از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار و نحوه محاسبه مستمری مربوط به آن ۱۵۴

فصل هفتم: بازنشستگی

- ۷-۶ ماده ۷۶: شرایط بازنشستگی ۱۵۹
- ۲-۷ ماده ۷۷: نحوه محاسبه مستمری بازنشستگی ۱۶۱
- ۳-۷ ماده ۷۸: حواصی بازنشستگی بیمه شدگان از طرف کارفرما ۱۶۲
- ۴-۷ ماده ۷۹: بازنشستگی خدایان شرکتهای دولتی ۱۶۲

فصل هشتم: فوت و بازماندگان

- ۱-۸ ماده ۸۰: موارد برقراری مستمری بازماندگان ۱۶۷
- ۲-۸ ماده ۸۱: بازماندگان واجد شرایط دریافت ۱۶۹
- ۳-۸ ماده ۸۲: شرایط استفاده از مستمری بازماندگان بیمه شده ۱۷۱
- ۴-۸ ماده ۸۳: میزان مستمری بازماندگان ۱۷۱
- ۵-۸ ماده ۸۴: هزینه کفن و دفن ۱۷۳

فصل نهم: مقررات تکمیلی

- ۱-۹ ماده ۸۸: وظایف کارفرمایان در خدمات بهداشتی ۱۷۷
- ۲-۹ ماده ۸۹: پرداخت هزینه درمان توسط بازنشستگان و از کارافتادگان ۱۷۷
- ۳-۹ ماده ۹۰: معاینات بدو استخدام ۱۷۸
- ۴-۹ ماده ۹۱: کمیسیونهای بدوی و تجدید نظر پزشکی ۱۷۹
- ۵-۹ ماده ۹۳: تغییر میزان از کار افتادگی ۱۸۳
- ۶-۹ ماده ۹۴: تعدد کمکهای نقدی ۱۸۴

- ۷-۹ ماده ۹۵: خدمت و وظیفه ۱۸۵
- ۸-۹ ماده ۹۶: افزایش میزان مستری ها ۱۸۶
- ۹-۹ ماده ۱۱۲: معافیت مالیاتی مبالغ مستری و کمک نقدی ۱۸۶
- ۱۰-۹ بیمه رانندگان، ادعای سابقه بیمه شدگان ۱۸۷

فصل هم: تحلفات - مقررات کیفری

- ۱-۱۰ ماده ۹۷ و ۱۰۵: ارائه اسناد هو گواهی های خلاف واقع ۱۹۹
- ۲-۱۰ ماده ۹۸: تارت غیر یا عدم پرداخت حق بیمه ۱۹۹
- ۳-۱۰ ماده ۱۰۰: حذرت از پرداخت حق بیمه ۲۰۰
- ۴-۱۰ ماده ۱۰۱: بررسی نسبت مستری کارفرما ۲۰۲
- ۵-۱۰ ماده ۱۰۲: جلوگیری از اقدامات مارد توسط کارفرما ۲۰۳
- ۶-۱۰ ماده ۱۰۳: برداشت بیش از حق بیمه مقررات و مزایای بیمه‌شدگان توسط کارفرمایان ۲۰۴
- ۷-۱۰ ماده ۱۰۹: مسئولیت مد بر عامل در خصوص شخصیت های حقوقی ۲۰۵

فصل یازدهم: قانون بیمه بیکاری مصوب ۶۹/۶/۲۶

- ۱-۱۱ ماده ۱ و ۲: مشمولین قانون و تعریف بیکار ۲۰۹
- ۲-۱۱ ماده ۳: تکلیف سازمان تأمین اجتماعی نسبت به پرداخت بیمه بیکاری ۲۱۰
- ۳-۱۱ ماده ۴: معرفی کتبی بیمه شده توسط واحد کار و امور اجتماعی ۲۱۱
- ۴-۱۱ ماده ۵: میزان حق بیمه بیکاری ۲۱۱
- ۵-۱۱ ماده ۶: شرایط استحقاق بیمه بیکاری ۲۱۲
- ۶-۱۱ ماده ۷ و ۸: مدت پرداخت مقرری بیمه بیکاری و قطع آن ۲۱۳
- ۷-۱۱ ماده ۹: تعامل کارفرمایان با مراکز خدمات اشتغال ۲۱۶

۱۱-۸ ماده ۱۲: تأمین هزینه‌های ناشی از اجرای قانون بیمه بیکاری ۲۱۷

۱۱-۹ ماده ۱۳: زمان اجرای قانون بیمه بیکاری ۲۱۷

۲۱۸ منابع

مقدمه:

بی‌شک یکی از بحث‌های کلیدی و اساسی که از دیرباز تاکنون در مدل‌های رشد و توسعه‌ی جوامع مطرح بوده است، مقوله‌ی «تأمین اجتماعی» و چگونگی کمیت و کیفیت و گستردگی آن می‌باشد. جوامع توسعه‌یافته‌ی کنونی بخشی از پیشرفت و توسعه‌ی خود را در قرن ۱۷ و ۱۸ میلادی بدون توجه به وجود همه‌جانبه‌ی «تأمین اجتماعی» شروع و آن را برپا دادند، لیکن در گذر زمان با پیامدهایی همچون فقر گسترده‌ی کارگران، جدال‌انگیز بین کارگران و کارفرمایان، پریشان‌حالی آحاد مردم، عدم امنیت اقتصادی، اجتماعی، جلد بین‌المللی و اغنیا و... به این نتیجه رسیدند که باید با برپایی مقوله‌ای که بعداً نام «تأمین اجتماعی» را به خود گرفت به جنگ نابسامانی‌ها، پریشان‌حالی‌ها و عدم امنیت‌ها برخیزند. از این روند قرن ۲۰ و ۲۱ میلادی به جهت تحقق مقوله‌ای که بتواند با کارکردهای خود مؤلفه‌هایی همچون موارد ذیل را باعث شود.

- ۱- ایجاد آرامش خاطر و امنیت نسبی فرد خانواده و جامعه
- ۲- تأمین حداقل معاش و تضمین آسایش نیروی کار
- ۳- ایجاد تفاهم بین کارگر و کارفرما در مناسبات کاری
- ۴- بالا بردن بهره‌وری، کاهش ضایعات از طریق ایجاد تعلق خاطر و عشق به کار
- ۵- ایجاد رشد و تداوم برای تحقق توسعه‌ی پایدار
- ۶- ایجاد امنیت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی
- ۷- تحقق عدالت اجتماعی

نسبت به برپایی «نظام تأمین اجتماعی» مناسب شرایط و ساختارهای خود اقدام کرده و آن را به مرحله‌ی اجرا در آوردند.

در کشور ایران، بحث تأمین اجتماعی به شیوه‌ی نوین آن را می‌توان از مباحث گسترده‌ی دولت و شورای اقتصادی در طی سال‌های ۱۳۵۴ و ۱۳۵۳ جست‌وجو کرد. این مباحث در نهایت منجر به تدوین و تصویب سازمان تأمین اجتماعی و متعاقباً صندوق تأمین

اجتماعی گردید که در سال ۱۳۵۸، شورای محترم انقلاب اسلامی، صندوق تأمین اجتماعی را به سازمان تأمین اجتماعی تغییر نام داد.

در تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به مقوله‌ی مهم تأمین اجتماعی به لحاظ این که یک الزام و ضرورت تاریخی بود، توجه کافی مبذول گردید که در نهایت، پس از مباحث گسترده در مجلس خبرگان، منجر به تصویب اصل ۲۹ قانون اساسی گردید. در این اصل گفته شده است:

«بر خورداران از تأمین اجتماعی از نظر بازنشستگی، بیکاری، پیری، از کار افتادگی، بی‌سرپرستی، در راندگی، حوادث و سوانح، نیاز به خدمات بهداشتی و درمانی و مراقبت‌های پزشکی به صورت بیمه و غیره، حقی است همگانی و دولت موظف است طبق قوانین از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم، خدمات و حمایت‌های مالی فوق را بر یک یا چند نفر افراد کشور تأمین کند.» تأمین اجتماعی در این معنا تنها شاغلین را در بر نمی‌گیرد بلکه شامل کلیه‌ی آحاد ملت و نیازمندان می‌شود و منابع مالی آن نیز معمولاً از محل گرفتن مالیات و درآمدهای عمومی تأمین می‌شود. در واقع اصل ۲۹ قانون اساسی برقرار کننده‌ی نظام ملایمی باشد و تعریف کاملی از تأمین اجتماعی ارائه می‌کند.

متأسفانه این اصل مترقی انقلابی و اسلامی که هر برادر و هم هدف توسعه‌ی جوامع اسلامی باید باشد، تا کنون به صورت کامل و همه‌جانبه‌ای تدوین شده و نه به مرحله‌ی اجرا گذاشته شده است و تا این تاریخ آثاری از تدوین این اصل عملی‌تر کردن آن نیز مشاهده نشده است. امید است که هر چه زودتر در دستور کار جدی نظام اسلامی مقرر گیرد. ان‌شاء الله

اگرچه اصل ۲۹ قانون اساسی، هنوز تدوین نشده و به مرحله‌ی اجرا گذاشته نشده است ولیکن اقدامات پراکنده و غیرمنسجمی از مقوله «تأمین اجتماعی» در اموری همچون برپایی صندوق‌های بیمه‌ی اجتماعی و بازنشستگی، کمیته‌ی امداد، بهزیستی، بیمه‌ی درمان

همگانی و ... را می‌توان مشاهده کرد. این صندوق‌های بیمه‌ای و حمایتی، فاصله‌ی بسیار زیادی با یک نظام تأمین اجتماعی جامع، فراگیر و کارآمد دارد.

سازمان تأمین اجتماعی به عنوان گسترده‌ترین سازمان متولی بیمه‌ی اجتماعی در کشور، این مسئولیت بزرگ را برای نزدیک به هشت میلیون بیمه‌شده‌ی اصلی، حدود یک میلیون و چهارصد هزار مستمري بگير و نزدیک به صد و سی هزار مقرري بگير بیمه‌ی بیکان پي عهده دارد و در مجموع خدمات درمانی مورد نیاز برای بیش از سی میلیون نفر از اقشار مختلف جامعه را تأمین می‌کند. روشن است که ایفای نقش سازمان در این مقیاس بزرگ می‌تواند با هم‌سازي با هدف‌های عالی نظام جمهوری اسلامی، مستلزم مشارکت و همکاری همه‌جانبه کارفرمایان، بیمه‌شدگان و دولت است.

در این راستا، کتاب حاضر به عنوان بازویی به منظور تحقق اهداف زیر تدوین گردیده است:

- ۱- آگاهی مناسب از حمایت‌های بیمه‌های اجتماعی برای بیمه‌شدگان که موجب آسودگی خاطر، ایجاد حاشیه‌ی امنیت و همچنین موجب افزایش کارایی و اثربخشی مناسب‌تر خدمات نیروهای جامعه در کار و تلاش برای سازندگی ایران اسلامی خواهد بود.
- ۲- تبیین قوانین و مقررات بیمه‌ای ناظر بر کلیه فعالیت‌های بنگاه‌های اقتصادی که می‌تواند چه به لحاظ شناخت دقیق حقوق و مسئولیت‌های قانونی و چه به لحاظ چگونگی مراحل عمل سازمان تأمین اجتماعی، موجب افزایش کارایی مدیریت در این گونه واحدها تلقی گردد.

خاطر نشان می‌سازد که مطالب مندرج در کتاب حاضر، صرفاً در راستای تصریح چگونگی اجرای مقررات موجود بیمه‌های اجتماعی ضمن تصریح شیوه‌های محاسباتی مربوطه، به لحاظ فراهم نمودن ارتباط مطلوب‌تر بین بیمه‌شدگان و کارفرمایان با سازمان تأمین اجتماعی تدوین گردیده و امید است که مفید واقع شود.

صاحب‌نظران و بزرگات، این اثر را به دیده‌ی اغماض بنگرند و با بزرگواری، این اقدام گردآورنده را به حساب احساس مسئولیت او نسبت به جامعه‌ی کسب و کار، نیروی

انسانی و ارتباط نزدیک و مؤثر آن‌ها با سازمان تأمین اجتماعی، گذاشته و با انتقادات خیرخواهانه، اینجانب را در ویرایش‌ها و چاپ‌های بعدی یاری رسانند.

از صمیم قلب برای همه‌ی کسانی که در راستای پویایی جامعه‌ی مذکور فعالیت دارند، آرزوی سعادت و سلامت دارم.

به امید دریافت نظرات سازنده‌ی شما

دی ماه ۱۳۹۲

مؤلف

www.ketab.ir